

การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่น
ของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

The Implementation of Preventing and Solving Pregnancy for Adolescent Employees
of Business Establishments in Chonburi Province

หทัยรัตน์ บุญโยปัทม์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ เพื่อสำรวจการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสานประกอบด้วย ข้อมูลเชิงปริมาณจากข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายจ้างหรือผู้ประกอบการด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้าง 1-15 คน ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 14 คน ในเดือนกรกฎาคม 2564

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการเป็นเจ้าของกิจการทุกคน สถานประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินกิจการระหว่าง 1-10 ปี มีจำนวนลูกจ้าง 6-10 คน และมีทั้งลูกจ้างผู้หญิงและผู้ชายให้เคยและไม่เคยให้คำแนะนำ ให้และไม่เคยให้ความช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการตั้งครรภ์ และมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น ในส่วนอุปสรรค พบว่า เจ้าของกิจการไม่ทราบกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 และ การไม่สนใจคำแนะนำของเจ้าของสถานประกอบการ สำหรับปัจจัยที่เอื้อ คือ ความคิดเห็นที่สามารถดำเนินการตามกฎกระทรวงฯ ได้

คำสำคัญ: การป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์, ลูกจ้างวัยรุ่น, สถานประกอบการ

Abstract

This research consists of two purposes including surveying an implementation of preventing and solving pregnancy for adolescent employees of business establishments in Chonburi Province and studying obstacles and contributing factors of the implementation. The research employs the mixed methodology composing of the quantitative data from a personal and business establishment questionnaire and the qualitative data from personal interviews. Fourteen informants interviewed in July 2021 are owners of the food and beverage service businesses in Muang District, Chonburi Province.

The results find that most informants are women and owners of the business opening from one to 10 years and employing from 6 to 10 persons both women and men. The informants indicate that they provide and do not provide suggestions and assistance on family planning and pregnancy and agree

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

and do not agree on their roles on the implementation of preventing and solving pregnancy for adolescent employees. For the obstacles, the results indicate that the business owners do not know that the Ministerial Regulations on Business Establishment Category and an Implementation of Preventing and Solving Pregnancy for Adolescent Employees of Business Establishments B.E. 2561 and mention the self-confidence of the teenagers. Furthermore, the informants agree that they can follow the Ministerial Regulations.

Keywords: Prevention and Resolution in Adolescent Pregnancy, Adolescent Employees, Business Establishments

บทนำ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่สำคัญและถูกตระหนักในระดับสากล ประเทศต่างๆ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ องค์การสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ มีความพยายามกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปีและอายุ 15-19 ปีเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการบรรลุเป้าหมายที่ 3 ว่าด้วยการสร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย และเป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่นานาชาติต้องการบรรลุให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2573 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2561) ในการติดตามสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากรายงาน World Health Statistics 2018 ขององค์การสหประชาชาติได้ทำการรวบรวมและบันทึกพบว่า ข้อมูลอัตราการคลอดในวัยรุ่น 15-19 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2555-2559 โดยประเทศไทยเฉลี่ยอยู่ที่ 51.0 รายต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 ราย อย่างไรก็ตาม อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยทวีปแอฟริกามีอัตราเฉลี่ยสูงถึง 99.1 รายต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 ราย ในขณะที่ทวีปยุโรปมีค่าเฉลี่ยต่ำเพียง 16.6 รายต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 รายเท่านั้น และในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอัตรา 33 ราย ประชากรหญิงอายุเดียวกัน 1,000 ราย นอกจากนี้ ในรายงานประจำปี 2564 ของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ (2564) ระบุว่าอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10-14 ปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 1,783 ราย จาก 1,921,480 ราย สำหรับอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี พ.ศ. 2563 เท่ากับ 28.7 รายต่อ 1,000 ราย ซึ่งยังสูงกว่าเป้าหมายในงบประมาณ 2564 ไม่เกิน 27 รายต่อ 1,000 ราย

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกันหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นประเพณีวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความยากจน การขาดโอกาสด้านการศึกษา การมีเพศสัมพันธ์จากอิทธิพลของการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด การไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ การขาดความรู้ ความเข้าใจในการคุมกำเนิด การใช้วิธีการคุมกำเนิดที่ไม่ถูกต้อง แรงกดดันจากเพื่อนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อนการถูกล่วงละเมิดทางเพศรวมถึงการข่มขืน ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ และความรุนแรงในครอบครัว ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญคือ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพราะถ้าหากวัยรุ่นกลุ่มนี้การตั้งครรภ์ปัญหาที่พบตามมา คือ ต้องหยุดหรือออกจากการศึกษา ส่งผลกระทบให้ประเทศขาดบุคลากรที่มีคุณภาพ เกิดปัญหาบุตรที่ไม่ต้องการ และนำไปสู่การลักลอบทำแท้งมากขึ้น เสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี เป็นภาระทางเศรษฐกิจ เรื่องค่ารักษาพยาบาลขณะตั้งครรภ์ การคลอดบุตร และการเลี้ยงดูบุตร เนื่องจากไม่มีเงินทำ การตั้งครรภ์และการคลอดในวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อทุกมิติของชีวิตเด็กและครอบครัว และยังส่งผลกระทบข้ามรุ่นสู่ลูกที่เกิดมา (Intergenerational Impact) ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนว่าบุตรสาวของแม่วัยรุ่นมีโอกาสตั้งครรภ์และกลายเป็นแม่วัยรุ่นสูงถึงร้อยละ 33 สำหรับบุตรสาวที่เกิดจากแม่อายุต่ำกว่า 18 ปี และร้อยละ 17

สำหรับบุตรสาวที่เกิดจากแม่อายุ 18-19 ปี เปรียบเทียบกับกรณีบุตรสาวที่เกิดจากแม่อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีโอกาสตั้งครรภ์ และกลายเป็นแม่วัยรุ่นเพียง ร้อยละ 11 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2564ข)

ด้วยเหตุนี้ ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 ของประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 25 ภายใน พ.ศ. 2569 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2561) เมื่อเปรียบเทียบตัวเลขอัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี ในปัจจุบันกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ฯ จะพบว่า ยังคงต้องมีการดำเนินการป้องกันการ และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง ผ่านการส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ จากรายงานผลการสำรวจการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการช่วยเหลือแม่วัยรุ่นจำนวน 11,012 คน ที่พักพิงในบ้านพักเด็กและครอบครัว 58 แห่ง จาก 76 แห่งทั่วประเทศในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมา ได้แก่ ร้อยละ 40 ไม่ได้ประกอบอาชีพ/เลี้ยงดูบุตร และร้อยละ 18 เป็นนักเรียน/นักศึกษา จะเห็นได้ว่าแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2562ก) กอปรกับกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (2562) ได้สำรวจข้อมูลแม่วัยรุ่นระดับพื้นที่พบว่า จังหวัดของประเทศที่มีจำนวนแม่วัยรุ่นมากที่สุดจำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดนครนายก และจังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีที่อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ประกอบด้วยชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา) และเป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยือนมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ โครงการวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการ ตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันการ และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 โดยเฉพาะกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้างทำงานมากที่สุดเป็นอันดับ 2 รองจากกิจการการผลิตในจังหวัดชลบุรี (สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี, 2560)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันการ และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยนี้ คือ สถานประกอบการบริการอาหารและเครื่องดื่มในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

3. ขอบเขตด้านประชากร

นายจ้างหรือผู้ประกอบการกิจการด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้าง 1-15 คน อายุระหว่าง 15-19 ปี ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 14 คน

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 กำหนดให้สถานประกอบกิจการ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยการกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการ เป็นสถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจและมีลูกจ้างทำงานอยู่ในสถานประกอบกิจการนั้นในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2559) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวงฯ (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2562ข) ซึ่งถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

1. การจัดทำมีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

- 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์
- 2) การคุมกำเนิด โดยเฉพาะการคุมกำเนิดกึ่งถาวร
- 3) การฝากครรภ์และการดูแลการตั้งครรภ์
- 4) การแท้งและปัญหาภาวะแทรกซ้อนอันเนื่องจากการแท้ง
- 5) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะการติดเชื้อและเรื่องเอชไอวี

2. การให้คำปรึกษาและขอรับบริการอนามัยเจริญพันธุ์ของสถานประกอบกิจการให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่น

- 1) การจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างวัยรุ่นเข้าถึงสถานบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์
- 2) การจัดทำมีระบบส่งต่อไปยังหน่วยงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ นายจ้างหรือผู้ประกอบการสถานประกอบกิจการบริการอาหารและเครื่องดื่มในอำเภอ เมือง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลนายจ้างหรือผู้ประกอบการ กิจการด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้าง 1-15 คน และมีลูกจ้างอยู่ในวัยรุ่น อายุระหว่าง 15-19 ปี ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 14 คน จากที่กำหนดไว้เดิมจำนวน 20 คน เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ในจังหวัดชลบุรี ทำให้ ผู้ประกอบการปฏิเสธที่จะให้สัมภาษณ์

2. เครื่องมือการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล ส่วนบุคคล ข้อมูลสถานประกอบกิจการ และการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถาน ประกอบกิจการในปัจจุบัน การวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบกิจการในปัจจุบัน และปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคการดำเนินงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบกิจการ ตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถาน ประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569

3. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การรวบรวมข้อมูล

ก่อนดำเนินการรวบรวมข้อมูลวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอการรับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการที่นำวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และผ่านการพิจารณา อนุมัติเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2563 เลขที่ SWUEC/E-201/2563 จากนั้นผู้วิจัยจึงส่งจดหมายถึงผู้วิจัยจะทำหนังสือขออนุญาต

สัมภาษณ์นายจ้างหรือผู้ประกอบการกิจการด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้าง 1-15 คน ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน เพื่อมอบให้ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้เดินทางสัมภาษณ์นายจ้างหรือผู้ประกอบการกิจการด้านบริการอาหารและเครื่องดื่มที่มีลูกจ้าง 1-15 คน ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 14 คน เนื่องจากจังหวัดชลบุรีประสบการแพร่ระบาดของของโรค COVID 19 และได้ประกาศอำเภอเมืองชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่การวิจัยเป็นพื้นที่ควบคุม (สีส้ม) ดังนั้น การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จึงต้องเลื่อนดำเนินการจากเดือนมีนาคมเป็นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจะอยู่ในรูปตารางสถิติ มาวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละประกอบด้วย ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลสถานประกอบการ และการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีในปัจจุบันตามกฎหมายกระทรวงฯ

3.2.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จะอยู่ในรูปแบบการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นฯ และปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคต่อการดำเนินงานดังกล่าว โดยการจัดจำแนกเนื้อหาที่มีความคล้ายคลึงกัน และมีการอ้างคำสัมภาษณ์โดยไม่ระบุชื่อและนามสกุลของผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี ในส่วนนี้จะแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ (2) การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี และ (3) ปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลสถานประกอบการ

ในส่วนนี้ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการ และข้อมูลสถานประกอบการ ได้แก่ ระยะเวลาดำเนินกิจการ จำนวนลูกจ้างทั้งหมด และเพศของลูกจ้างทั้งหมด โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคล		
1.1 เพศ		
1) ผู้หญิง	9	64.29
2) ผู้ชาย	5	35.71
1.2 ตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการ-เจ้าของกิจการ	14	100.00

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ข้อมูลสถานประกอบการ		
2.1 ระยะเวลาดำเนินงานกิจการ		
1) 1 - 10 ปี	7	50.00
2) 10 -20 ปี	5	35.71
3) ไม่ระบุ	2	14.29
2.2 จำนวนลูกจ้างทั้งหมด		
1) 1-5 คน	5	35.71
2) 6-10 คน	6	42.48
3) 11 คน ขึ้นไป	3	21.43
2.3 เพศของลูกจ้างทั้งหมด		
1) ผู้หญิงล้วน	4	28.57
2) ผู้ชายล้วน	-	-
3) ผู้หญิงและผู้ชาย	8	57.14
4) ไม่ระบุ	2	14.29

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 และเป็นผู้ชายจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการ ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นเจ้าของกิจการคิดเป็นร้อยละ 100

1.2 ข้อมูลสถานประกอบการ

1.2.1 ระยะเวลาดำเนินงานกิจการ สถานประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินงานกิจการระหว่าง 1-10 ปี มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 และสถานประกอบการจำนวน 5 ราย ดำเนินกิจการระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.71 ระยะเวลาดำเนินงานกิจการนานที่สุด คือ 18 ปี และน้อยที่สุด คือ 2 ปี

1.2.2 จำนวนลูกจ้างทั้งหมด สถานประกอบการส่วนใหญ่มีจำนวนลูกจ้าง 6-10 คน มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ จำนวน 1-5 คน และ จำนวน 11 คน ขึ้นไป ตามลำดับ

1.2.3 เพศของลูกจ้างทั้งหมด สถานประกอบการมีลูกจ้างผู้หญิงและผู้ชายมากที่สุด คือ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.19 และมีลูกจ้างผู้หญิงล้วน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 และไม่มีสถานประกอบการมีลูกจ้างผู้ชายล้วน

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

ส่วนนี้เป็นนำเสนอผลการวิเคราะห์การสำรวจและความคิดเห็นในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการ ดังนี้

2.1 การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการตามกฎหมายกระทรวงฯ ตามตารางที่ 2 พบว่า นายจ้างหรือผู้ประกอบการยังไม่มี การดำเนินงานตาม กฎกระทรวงฯ

ตารางที่ 2 การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการตามกฎหมายกระทรวงฯ

หลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายกระทรวงฯ	มีการดำเนินการ	ไม่มีการดำเนินการ
1. การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น <ul style="list-style-type: none"> 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ 2) การคุมกำเนิด โดยเฉพาะการคุมกำเนิดกึ่งถาวร 3) การฝากครรภ์และการดูแลการตั้งครรภ์ 4) การแท้งและปัญหาภาวะแทรกซ้อนอันเนื่องจากการแท้ง 5) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะการติดเชื้อและเรื่องเอชไอวี 		✓ ✓ ✓ ✓ ✓
2. การให้คำปรึกษาและขอรับบริการอนามัยเจริญพันธุ์ของสถานประกอบการให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่น <ul style="list-style-type: none"> 1) การจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างวัยรุ่นเข้าถึงสถานบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ 2) การจัดให้มีระบบส่งต่อไปยังหน่วยงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม 		✓ ✓

2.2 ความคิดเห็นในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

2.2.1 การให้คำแนะนำการดำเนินชีวิตและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่นหญิงและชาย

1) การเคยให้คำแนะนำ จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่าเจ้าของกิจการเคยให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการตั้งครรภ์ เพราะมีความห่วงใยในสภาพความเป็นอยู่ของลูกจ้างหญิงที่ยังไม่พร้อมกับการตั้งครรภ์ ดังตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 เคย แต่ส่วนมากแฟนผมจะพูดเยอะกว่า ถ้าผู้หญิงคุยกัน ส่วนผมก็ถ้ารู้ว่าใครมีแฟนก็บอกว่าป้องกันหน่อยอะไรแบบนี้ และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 เคยแนะนำ ก็พวกให้ไปฝากครรภ์นะอะไรจี้

2) การไม่เคยให้คำแนะนำ จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่าเจ้าของกิจการไม่เคยให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการตั้งครรภ์ ด้วยเหตุผลเพราะลูกจ้างไม่เคยเข้ามาปรึกษาและจะกลับบ้านเมื่อตั้งครรภ์แล้ว ดังตัวอย่างคำพูดผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ไม่เคยเพราะว่าลูกจ้างไม่เคยมีปัญหาที่เลยไม่เคยให้คำปรึกษา และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 ว่า

ที่ร้านพอมามากที่ร้านแล้วเขาก็กลับบ้านกันหมดไม่อยู่ ไม่อยู่ที่ร้านเพราะว่าเขาทำงานไม่ได้เขากลับเลย เขากลับบ้านทุกคนพอเริ่มท้องเดือนหรือสองเดือนเขากลับบ้านเลย ... เขาไม่อยู่ เขาไม่เคยคลอดลูกที่ร้าน

2.2.2 การให้ความช่วยเหลือลูกจ้างวัยรุ่นหญิงเมื่อมีการตั้งครรภ์

ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเคยและไม่เคยให้ความช่วยเหลือลูกจ้างวัยรุ่นหญิงเมื่อมีการตั้งครรภ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเคยให้ความช่วยเหลือ จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่าเจ้าของกิจการที่เคยให้ความช่วยเหลือลูกจ้าง เมื่อมีการตั้งครุฑโดยเหตุผลทางมนุษยธรรม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีน้ำใจตามลักษณะนิสัยของคนไทย ดังคำพูดต่อไปนี้

ก็ช่วยเหลือ จะซื้อของมาให้พวกของเด็กก่อนอะไรจี้ แล้วก็ไปหาหมอ หมอนัดก็ไป ถ้าเกิดไม่ไหว เจ้าของร้านก็พาไป ถ้าเขามีสามัคคีบริดได้ เขาก็พากันไปเอง ก็ให้หยุดงาน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13) ก็อาจจะคุยกับเขาว่าเขาขาดเหลืออะไรไหม แบบอยากให้อะไรไหม อะไรที่เราช่วยได้เราก็จะช่วยครับ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14)

นอกจากนี้ เจ้าของกิจการได้ปรับลักษณะการทำงานให้สอดคล้องกับสุขภาพของลูกจ้างหญิงที่ตั้งครุฑ โดยให้ทำงานที่ลักษณะเบาและให้พักผ่อนในช่วงเวลาทำงานได้ ดังคำพูดของผู้ให้ข้อมูลว่า

ก็จะย้ายเขาไปทำอยู่แผนกที่มัน อายุครุฑน้อยๆ ก็ยังไม่เป็นโรคนะ แต่ถ้าท้องแก่แล้วก็คงไม่ใช่นะตลอดอะไรประมาณนี้ละคะ แล้วก็แนะนำให้ทำงานจนถึงวันคลอดด้วยประสบการณ์ส่วนตัว ตัวเองก็ทำงานจนถึงวันคลอดก็จะได้มีเวลาลาให้มันนาน (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

ก็งานเบาๆ มีนั่งเอนพักบ้างอะไรบ้าง จากที่เคยทำหนักๆ ก็เดินไม่เยอะแล้ว ก็ดูแลกันนะ สมมุติทำในครัวใช้ไหม ก็ไม่ต้องทำครัว ไปทำบาร์น้ำง่ายๆ ดักน้ำแข็ง ไม่ต้องยกของหนัก อะไรจี้ โกลัจะคลอดก็หยุด ชักเดือนหรือครึ่งเดือนก็หยุดพัก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

ให้ทำงานที่เบาประมาณนี้ละครับ พอถึงถ้าท้องไปสักระยะนึงถ้าเขาไม่ไหวก็ให้พักก่อนอะไรประมาณนี้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14)

2) การไม่เคยให้ความช่วยเหลือ

จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่าเจ้าของกิจการที่ไม่เคยให้ความช่วยเหลือลูกจ้างเมื่อมีการตั้งครุฑด้วยเหตุผลว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของลูกจ้าง การตัดสินใจของลูกจ้างที่จะกลับภูมิลำเนาเพื่อให้ครอบครัวดูแล จากตัวอย่างคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

พูดได้ 2 อย่างอะเนาะเพราะว่าตอนนี้ปัญหานั้นยังไม่เกิดแต่เราให้คำแนะนำเขาในเบื้องต้น ส่วนมากอะแฟนผมจะบอกว่าถ้ามีแฟนอะป้องกันเพื่อถ้าไม่พร้อมที่จะมีลูกอะไรแบบนี้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ลูกน้องเราอะส่วนมากก็จะกลับบ้านไปหาแม่อะไรอย่างนี้ พอเขาท้องปุ๊บเนี่ยใช้ไหมโกลัจะคลอด 9 เดือน เขาก็จะกลับบ้านแล้วหรือพอ 6 เดือนก็กลับบ้านแล้ว ก็คือคิดว่าเขาก็จะไปให้แม่เขาดูแล บ้านนอกเขาจะเป็นอย่างนั้น (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ไม่มีจ้ะ เขาไปหาหมอกันเอง เขาไปหาหมอฝากท้องเลยเขาไม่เคยมาถามเจ้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

3) หน้าที่ของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น

ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าสถานประกอบการมีหน้าที่และไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การมีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการให้คำแนะนำและการพาไปฝากครุฑ จะเห็นได้จากคำพูดของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

มีค่ะ คิดว่าให้คำแนะนำได้ให้คำปรึกษาได้ ก็ถ้ามันจะเป็นกรณี ถ้าเกิดไม่มีใครมีปัญหาอะไรเราก็ไม่ได้ดำเนินการอะไร แต่ถ้าแบบมีใครมีปัญหาที่ปรึกษาได้ ให้ความรู้ได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1) แต่ถ้าเรื่องให้คำแนะนำอะไรให้ตลอด ให้คำปรึกษา หนูคิดว่าไม่ถึงกับมากมายแต่เหมือนว่าช่วยดูว่าท้องแล้วต้องทำอะไรยังไง เพราะว่าเราสามารถให้คำแนะนำได้ ต้องคอยสอดส่องค่ะ และคอยตักเตือน ถามว่าเด็กวัยรุ่นแนะนำวัยอยากรู้ยากลอง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6) เราจะทำยังไงให้แก้ปัญหานี้ ต้องให้ความรู้เขา อาจจะมีการสอนการป้องกันแล้วก็แบบว่าเหมือนยังงั้นอะ แบบฝึกให้หน่อยๆ แล้วทางร้านก็จะเป็นสื่อกลางในการแจกถุงยาง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8) ก็พาไป เจ้าของร้านเขาก็พาไปคลินิก ฝากครรภ์ ฝากท้อง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

2) การไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าสถานประกอบการไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น เพราะว่า ลูกจ้างจะรับผิดชอบเอง ดังคำพูดของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ว่า ไม่ เพราะส่วนใหญ่เขาจะดูแลตัวเองเขาอยู่แล้ว

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อและอุปสรรคในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

3.1 ปัจจัยที่เอื้อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยที่เอื้อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่น ได้แก่ ความคิดเห็นที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 ถึงแม้ว่าเจ้าของสถานประกอบการจะไม่ทราบถึงกฎกระทรวงดังกล่าว แต่มีความคิดเห็นที่สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นตามกฎหมายกระทรวงได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการให้คำปรึกษาและขอรับบริการอนามัยเจริญพันธุ์ของสถานประกอบการให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่น จากคำพูดของผู้ให้ข้อมูลดังนี้

ก็คือเราต้องให้คำแนะนำให้ความรู้เขา โอเค ก็ถูกแล้วใช่ไหม หนูคิดถูกแล้วเนอะ ได้ด้วยการพูดคุยให้คำแนะนำ เพราะว่าเราเป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ก็อาจจะไม่ถึงขั้นจัดอบรมอะไร แล้วก็อาจจะมีการพูดคุยให้คำแนะนำได้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ก็ให้คำปรึกษาได้ ให้คำแนะนำได้ยังไง อะไรงี้ ประมาณนี้แหละค่ะ ส่วนใหญ่เราก็จะให้เขาแบบเอ่ออะไรนะรู้จักการคุมกำเนิดอะ ถ้าในวัยที่เขาไม่พร้อม ในเวลาที่เขาไม่พร้อม เราก็จะให้เขาไปคุมกำเนิด ในกรณีที่เขาไม่พร้อมที่จะมีลูกในเวลาทำงานแล้วก็เรื่องฐานะถ้าก็ยังไม่พร้อมในการดูแลลูกอะไรประมาณนี้ เราก็จะให้คำแนะนำประมาณนี้ (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ก็ได้ครับ เพราะผมก็อันไหนที่เป็นของภาครัฐอะผมให้ความร่วมมือหมดทุกอย่าง (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

ส่งพนักงานไปอบรมแต่ถ้าเกิดพีสะตวกเรื่องนี้พีก็สนับสนุนพีก็อาจจะไปเองได้ ... (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

3.2 อุปสรรคการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

3.2.1 การไม่รับทราบกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พบว่า ไม่มีใครรับทราบถึงกฎกระทรวงดังกล่าว ดังคำพูดของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 ไม่ทราบค่ะแต่มีให้คำปรึกษาได้ว่าจะทำอะไรอย่างเนี่ย มาขอความช่วยเหลือ

3.2.2 การไม่สนใจคำแนะนำของเจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง หรือความอาย ทำให้ไม่สนใจคำแนะนำในการป้องกันการตั้งครรภ์ จากคำพูดของผู้ให้ข้อมูลดังนี้

จะเป็นความอายของเด็กๆ แล้วก็วัยรุ่นอุปนิสัย ความกล้า ความอาย เงินอายอะไรอย่างนี้คะ ไม่กล้าคุย ไม่กล้าปรึกษา (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

คิดว่าอยู่ที่ตัวบุคคลมากกว่า ถ้าเราให้คำแนะนำแล้ว แล้วเขาไม่เชื่อฟังเราอะไรอย่างเนี่ย วัยรุ่นเิงคะ เด็กวัยรุ่นคือเขาเหมือนแบบอยากจะไปลองผิดลองถูกเอง เราก็มึหน้าทีแค่ให้คำปรึกษา (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

อันนี้ไม่มีพีคิดว่าเขาเรียนมหาวิทยาลัยแล้วอะเนาะ น่าจะมีวิจารณญาณเรื่องแบบนี้เยอะแล้วอะ เหมือนว่าเด็กมหาวิทยาลัยเราก็คิดว่าเป็นเด็กมีความรู้อะเนาะ คนอื่นเขาก็โตๆ กันแล้วพร้อมที่จะสามารถมีลูกกันได้หมดแล้วก็ปล่อยเขาไปเขาจะมีเพศสัมพันธ์มีลูก (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลสถานประกอบการ และข้อมูลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการเป็นเจ้าของกิจการทุกคนสถานประกอบการกิจการส่วนใหญ่ดำเนินกิจการระหว่าง 1-10 ปี มีจำนวนลูกจ้าง 6-10 คน มากและมีทั้งลูกจ้างผู้หญิงและผู้ชาย

2. การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรี

2.1 การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการในจังหวัดชลบุรีตามกฎหมายกระทรวงฯ

นายจ้างหรือผู้ประกอบการไม่ได้ดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นของสถานประกอบการตามกฎหมายกระทรวงฯ อย่างเป็นทางการ แต่ยินดีให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการดำเนินการดังกล่าว เพราะมาตรา 8 ในพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 กำหนดให้สถานประกอบการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ และจัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นเข้าถึงบริการให้คำปรึกษา และบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2559)

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่น

1) การให้คำแนะนำการดำเนินชีวิตและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่นหญิงและชาย

จากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า นายจ้างหรือผู้ประกอบการเคยให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการตั้งครรภ์ และไม่เคยให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการตั้งครรภ์ ด้วยเหตุผลเพราะลูกจ้างไม่เคยเข้ามาปรึกษาและจะกลับบ้านเมื่อตั้งครรภ์ ซึ่งแนวคิดทางจิตวิทยาเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว (Privacy) ของ Irwin Altman (1975) ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการความเป็นส่วนตัวผ่านการสร้างการควบคุมแบ่งเขตแดน (Boundary Control Process) เป็นการเลือกเข้าถึงกลุ่มหรือบุคคล อีกนัยหนึ่งคือการหลีกเลี่ยง

ไม่ติดต่อกับผู้อื่น ในทางกลับกันอาจจะพยายามติดต่อกับผู้อื่นที่ตนเองต้องการ เช่น มนุษย์เลือกที่จะพูดคุยกับบางคนเมื่อมีความวิตกกังวลหรือมีความทุกข์ ดังนั้น การที่ลูกจ้างไม่เคยเข้ามาปรึกษาการวางแผนครอบครัวหรือการตั้งครรรภ์กับนายจ้าง อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องส่วนตัวและเลือกที่จะปรึกษากับสมาชิกในครอบครัวมากกว่า

2) การให้ความช่วยเหลือลูกจ้างวัยรุ่นหญิงเมื่อมีการตั้งครรรภ์

ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า เคยให้ความช่วยเหลือเพราะเหตุผลทางมนุษยธรรม การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีน้ำใจตามลักษณะนิสัยของคนไทย สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีสถิตฐานวัฒนธรรม (Culture Configuration) ของ Ruth Benedict (1934, อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี, 2541) อธิบายว่าวัฒนธรรมคือผลผลิตทางปัญญาของมนุษย์ที่แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งยอมรับว่าดีและยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมา อย่างไรก็ตาม มนุษย์แต่ละสังคมที่มีสถิตฐานทางจิตใจต่างกัน ทำให้มีค่านิยมและพฤติกรรมต่างกัน และไม่เคยให้ความช่วยเหลือลูกจ้างวัยรุ่นหญิงเมื่อมีการตั้งครรรภ์ด้วยเหตุผลว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของลูกจ้าง และการตัดสินใจของลูกจ้างที่จะกลับภูมิลำเนา เนื่องจากประเทศไทยให้ความสำคัญกับความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของประชาชนตามมาตรา 25 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ที่ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

3) หน้าที่ของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้าง

ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการให้คำแนะนำและการพาไปฝากครรรภ์ ในขณะที่เดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นว่าสถานประกอบการไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น เพราะว่าลูกจ้างจะรับผิดชอบเอง

3. ปัจจัยเอื้อและอุปสรรคในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นฯ

3.1 ปัจจัยเอื้อในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นฯ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยที่เอื้อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นฯ ได้แก่ ความคิดเห็นที่สามารถดำเนินการตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 ถึงแม้ว่าเจ้าของสถานประกอบการจะไม่ทราบถึงกฎกระทรวงดังกล่าว แต่มีความคิดเห็นที่สามารถดำเนินการการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นตามกฎกระทรวงได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น และการให้คำปรึกษาและขอรับบริการอนามัยเจริญพันธุ์ของสถานประกอบการให้แก่ลูกจ้างวัยรุ่น

การที่ตั้งสถานประกอบการเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่น เป็นไปตามหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นการพัฒนาจากภายนอกภาครัฐ (Outside-in Approach) โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ได้รับผลกระทบเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สนับสนุนส่งเสริม และแก้ไขปัญหต่างๆ ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน และผลของการมีส่วนร่วมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562)

3.2 อุปสรรคในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในลูกจ้างวัยรุ่นฯ

3.1 การไม่รับทราบกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบการและการดำเนินการของสถานประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล พบว่า ไม่มีใครรับทราบถึงกฎกระทรวงกล่าว

การที่สถานประกอบกิจการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุณีในวัยรุ่นแก่ลูกจ้าง ซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561 ด้วยเหตุผลว่าเป็นการออกกฎกระทรวงฯ ใหม่ อาจจะได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการให้สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพราะเป็นสิทธิที่รับรู้ของประชาชน โดยกำหนดสิทธิข้อมูลข่าวสารของราชการ และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน โดยมีแนวคิดหลักการดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554)

1) ให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้นให้ข้อมูลชัดเจน เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย

2) รองรับสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานรัฐ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการนอกจากข้อมูลที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือจัดไว้ให้ประชาชนได้ตรวจดู

3.2 การไม่สนใจคำแนะนำของเจ้าของสถานประกอบกิจการ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง หรือความอาย ทำให้ไม่สนใจคำแนะนำในการป้องกันการตั้งครุณี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กระทรวงแรงงานเร่งประชาสัมพันธ์กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุณีในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561

1.2 กระทรวงแรงงานจัดอบรมระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองลูกจ้างวัยรุ่นที่ตั้งครุณีให้แก่สถานประกอบกิจการ

1.3 ผู้ประกอบกิจการจะต้องมีแนวทางปฏิบัติการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างวัยรุ่นที่ตั้งครุณีร่วมกับทีมสหวิชาชีพ

2. ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาในสถานประกอบกิจการประเภทอื่นทั้งในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดอื่นๆ

2.2 ดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุณีในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น

2.3 ศึกษาความตระหนักและการรับรู้ของเจ้าของกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุณีในวัยรุ่นร่วมกับสหวิชาชีพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พิจารณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้คณะสังคมศาสตร์ ประจำปี 2563

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554). พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th/upload/service/2554/6/21.pdf>
- กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ. (2562). แม่วัยรุ่นอยู่ที่ไหน แผนที่ภูมิศาสตร์-สถานการณ์ แนวโน้ม ข้อมูลแม่วัยรุ่นระดับพื้นที่. สืบค้นจาก <https://thailand.unfpa.org/th/teen-pregnancy-data>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>
- สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี. (2560). สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ข้อมูลพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2559). พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A1158/%A1158-20-2559-a0001.htm>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). การบริหารงานภาครัฐแบบมีส่วนร่วม. สืบค้นจาก <https://www.opdc.go.th/content/Mjc4Nw>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2559). พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก <http://rh.anamai.moph.go.th/main.php?filename=act>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2561). ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก [http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/index/actionplan_tp/the-National-Strategy-on-Prevention-and-Solution-of-Adolescent-Pregnancy-B.E.2560-2569\(2017-2026\).pdf](http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/index/actionplan_tp/the-National-Strategy-on-Prevention-and-Solution-of-Adolescent-Pregnancy-B.E.2560-2569(2017-2026).pdf)
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2562ก). Fact Sheet 2562 สถานการณ์ตั้งครรภ์แม่วัยรุ่น. สืบค้นจาก http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/index/situation/FactSheet@62.pdf
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2562ข). กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่น พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก [http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/law/3.%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99\(%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2\).pdf](http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/law/3.%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99(%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%88%E0%B8%B2).pdf)
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2564ก). รายงานประจำปี 2564 สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. สืบค้นจาก <https://rh.anamai.moph.go.th/th/department-yearly-report/download/?did=207441&id=82926&reload=>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2564ข). รายงานเฝ้าระวังการตั้งครรภ์คุณแม่วัยรุ่น พ.ศ. 2564. สืบค้นจาก <https://rh.anamai.moph.go.th/th/surveillance-report/3331#wow-book/19>
- อ้อมเดือน สดมณี. (2541). วัฒนธรรมกับพฤติกรรมของคนไทย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 4(1), 1-14.
- Altman, Irwin. (1975). *The Environment and Social Behavior: Privacy, Personal Space, Territory, Crowding*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing Company
- Benedict, Ruth. (1934). *Patterns of Culture*. Boston, New York: Houghton Mifflin